

Handreiking Gezonde Gemeente: wijkgezond- heidsprofiel

Gezondheidsbevordering in wijk en gemeente begint met een wijkgezondheidsprofiel. Dat betekent dat u met partners en bewoners een inventarisatie maakt van de gezondheidssituatie van een wijk. Ook gaat u met elkaar in gesprek over behoeften in de wijk. Daarbij kijkt u ook naar samenhangende onderwerpen, zoals armoede, inkomen, veiligheid en leefomgeving. De resultaten gebruikt u om aan de slag te gaan met een gerichte aanpak voor verbetering.

Waarom een wijkprofiel?

Op basis van een wijkgezondheidsprofiel pakt u gezondheidsproblemen in wijk en gemeente efficiënter en doelgerichter aan:

- Het profiel maakt de risicogroepen duidelijk en helpt prioriteiten te stellen
- U ontdekt wat er speelt onder bewoners, zodat u goed aansluit op hun behoeften en mogelijkheden
- Daardoor kunt u gericht interventies inzetten, verbindingen leggen en aandachtspunten voor nieuw beleid formuleren

Samenwerken

Een integraal wijkgezondheidsprofiel komt tot stand in nauwe samenwerking met lokale samenwerkingspartners en bewoners. Ga daarom al tijdens de ontwikkeling van het profiel met hen in gesprek. Betrek daarbij professionals uit verschillende domeinen, zoals eerstelijnszorg, onderwijs, wonen en sport. Iedereen heeft zijn eigen invalshoek en beschikt over andere informatie.

Voorbeeld: samenwerken met corporaties

Gezondheid en welzijn worden beïnvloed door verschillende factoren, zoals leefomgeving, inkomen, opleidingsniveau en woon- en werkomstandigheden. Dat vraagt om een integrale aanpak. Een wijkgezondheidsprofiel biedt daarvoor een goede basis. Een mooi voorbeeld is een samenwerking in Amsterdam Nieuw-West, waar de gezondheidscijfers uit het gebied werden vergeleken met de ervaringen van lokale woningcorporaties. Die bleken goed op elkaar aan te sluiten, wat een basis bood voor gezamenlijke activiteiten, zoals een binnentuin voor ouderen en projecten voor jongeren die hun school dreigden te verlaten.

Tip:

Start klein bijvoorbeeld door een werkgroep in te richten met een beperkt aantal vertegenwoordigers van partners en bewoners. Later in het project, als u een eerste versie van het profiel bespreekt, betreft u een bredere groep bij het project. In de Handreiking Gezonde Gemeente vindt u verschillende ideeën om met bewoners in gesprek te gaan en ook lastig bereikbare groepen te betrekken.

Wat is uw doel?

Bepaal samen wat u wilt bereiken met het profiel. Dit doel bepaalt voor een groot deel welke informatie u straks gaat verzamelen. Een wijkprofiel kunt u op verschillende manieren inzetten. Enkele voorbeelden:

- een integrale gezondheidsaanpak starten
- sociale wijkteams inzicht geven in hun werkgebied
- de samenwerking met eerstelijnszorg versterken
- een nieuw beleidsplan voor wijk of gemeente opstellen

Voorbeeld: gegevens en groepsdialogen

Voor het wijkgezondheidsprofiel van de Eindhovense wijk Achtse Barrier heeft GGD Brabant-Zuidoost eerst gezondheidsgegevens over de buurtbewoners verzameld. Dat gebeurde onder andere via monitors van de GGD, het CBS en de gemeente. Om ervaringen uit de wijk te kunnen toevoegen, hebben medewerkers vervolgens groepsdialogen georganiseerd met onder andere huisartsen, thuiszorgmedewerkers, welzijnsmedewerkers, fysiotherapeuten, apothekers en bewoners. Professionals en bewoners bleken eensgezind over het thema dat prioriteit moest krijgen in de wijk: sociale cohesie en eenzaamheid.

Welke gegevens heeft u nodig?

Afhankelijk van uw doel verzamelt u samen met uw samenwerkingspartners de gegevens voor het profiel. Dat kunnen zowel kwantitatieve gegevens zijn (harde cijfers) als kwalitatieve gegevens (ervaringen, signalen en behoeften).

Daarbij kunt u de volgende stappen doorlopen:

- bepaal de grenzen van het gebied waarop u zich richt
- kies met de projectgroep de onderwerpen die van belang zijn
- stel vervolgens vast welke indicatoren u gaat gebruiken
- bespreek wie voor welke indicator gegevens verzamelt
- combineer de verschillende gegevens die u heeft verzameld

Wat vindt u in de Handreiking Gezonde Gemeente?

Kort samengevat vindt u in de Handreiking Gezonde Gemeente veel praktijkgerichte informatie. Zoals een overzicht van onderwerpen die u kunt opnemen in een wijkgezondheidsprofiel en online gegevensbronnen voor een profiel, zoals databanken, websites en apps. Daarnaast vindt u in de Handreiking Gezonde Gemeente geslaagde voorbeelden van wijkgezondheidsprofielen die u op ideeën kunnen brengen. Praktische tips, voorbeelden en links naar relevante websites helpen u snel op weg. U vindt de volledige handreiking op www.loketgezondleven.nl.

Van profiel naar aanpak

Met de inzichten van het wijkprofiel legt u de basis voor een gezamenlijke aanpak in wijk en gemeente. Daarbij doorloopt u grofweg drie stappen.

Eén: u interpreteert (samen met partners) de verzamelde gegevens. Zo ontdekt u de onderlinge samenhang van problemen en komt u dieperliggende oorzaken op het spoor.

Twee: u gaat in gesprek met samenwerkingspartners en bewoners over de uitkomsten. Zo komt u te weten voor welke thema's, doelgroepen en knelpunten draagvlak bestaat.

Drie: u stelt gezamenlijk de prioriteiten vast voor het gezondheidsbeleid in de wijk of gemeente. Daarvoor zijn vaak meerdere gesprekken of bijeenkomsten nodig. Op basis van deze prioriteiten kunt u per thema en doelgroep plannen maken voor concrete acties en interventies.

Deze publicatie is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

RIVM Centrum Gezond Leven
www.loketgezondleven.nl | centrumgezondleven@rivm.nl
(030) 274 85 73

De informatie in de Handreiking Gezonde Gemeente is ontwikkeld en wordt up-to-date gehouden in samenwerking met partners en professionals.

Heeft u tips of geslaagde praktijkvoorbeelden voor de handreiking?
Mail uw suggesties naar centrumgezondleven@rivm.nl